

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/160/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1314212245
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1314212245.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Královej a členiek senátu JUDr. Nadeždy Wallnerovej a JUDr. Ivany Jahnovej v právnej veci žalobkyne: W. M.L. Q., I. XX.XX.XXXX, Z. Z., Y.K. XXXX/X, občan Slovenskej republiky, právne zastúpená JUDr. Ivetou Balalovou, advokátkou so sídlom: Bratislava, Ružová dolina 10, proti žalovanej: E. K., I. X.X.XXXX, Z.: Z., L. XXXX/XXX, občan Slovenskej republiky, právne zastúpená Mgr. Richardom Palušom, advokátom so sídlom: Bratislava, Kopanice 23, o určenie, že nehnuteľnosti patrí do dedičstva, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III, č. k. 7C/163/2014 - 139 zo dňa 31.10.2016, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd návrh žalobkyne o pristúpenie T. M., I. XX.X.XXXX, Z.: L. XXX, Z., do konania ako ďalšej žalovanej
n e p r i p ú ť a.

II. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava III, č.k. 7C/163/2014-139 zo dňa 31.10.2016, p o t v r d z u j e.

III. Žalovaná má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej aj súd prvej inštancie) rozsudkom č. k. 7C/163/2014 - 139 zo dňa 31.10.2016 zamietol žalobu žalobkyne z 27.5.2014, ktorou po procesnej zmene zo dňa 17.10.2014 žiadala určiť, že do dedičstva po T. W., I. X.X.XXXX, E. XX.X.XXXX, I. Z.: L. XXX, Z., patrí 1.) podiel 1 na nehnuteľnosti - rodinnom dome, postavenom na pozemku parcela registra „C“, parcela č. XXXX, M. Č.. XXXX, katastrálne územie Vajnory, zapísaný na LV č. XXXX Okresného úradu Bratislava, 2.) nehnuteľnosť parcela registra „C“ č. XXXX/X o výmere 399 m², záhrada, katastrálne územie Vajnory, zapísaná na LV č. XXXX Okresného úradu Bratislava, v podiele 1/1 a 3.) nehnuteľnosť parcela registra „C“ č. XXXX o výmere 310 m², zastavané plochy a nádvorcia, parcela č. XXXX o výmere 328 m², záhrady, katastrálne územie Vajnory, zapísaná na LV č. XXXX Okresného úradu Bratislava, v podiele 1 .

2. Žalobkyňa tvrdila, že medzi T. W., I. X.X.XXXX a žalovanou bola dňa 15.3.2005 uzavretá zaopatrovacia zmluva, v ktorej išlo o dve zmluvy a to darovaciu a zaopatrovaciu zmluvu. V darovacej zmluve boli T. W. darované žalovanej pozemky a v článku 2 predmetnej zmluvy bolo špecifikované zaopatrenie T. W. žalovanou. O tejto skutočnosti sa žalobkyňa dozvedela až počas dedičského konania po T. W.. V tejto zaopatrovacej zmluve chýbala špecifikácia darovania podielu 1 na rodinnom dome. Preto vyvolala správne konanie, kde ako posledný rozhodoval Najvyšší súd SR (ďalej aj NS SR), ktorý zrušil rozhodnutie Správy katastra pre hl. mesto a vrátil jej vec na nové konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia NS SR uviedol, že Kataster nehnuteľností rozhodol o vklade vlastníckeho práva k 1/2 rodinného domu, pretože bol daný úmysel zomrelej previesť na žalovanú okrem pozemkov aj 1/2 rodinného domu. Uviedol, však aj to, že týmto nie je dotknuté právo domáhať sa ochrany vlastníka

žalobou v občiansko-právnom konaní na súde. Žalobkyňa má za to, že v Katastri nehnuteľností prišlo jednoznačne k porušeniu § 31 katastrálneho zákona, a preto podala návrh na súd na určenie, že 1/2 rodinného domu patrí do dedičstva po zomrelej. Do dedičského konania, ktoré prebiehalo v júni 2014 žalovaná založila potvrdenie od lekára, kde bolo uvedené, že bola nutná celodenná starostlivosť o T. W.. Potvrdila to aj sestra strán konania T.L. M., keď uviedla, že keď T. W. prepustili vo februári 2005 z psychiatrie, tak bola v zlom stave, vyžadovala sústavnú starostlivosť, nerozpoznávala ľudí, nevedela čo sa deje. T. W. sa liečila na psychiatrii, mala psychickú poruchu, na ktorú užívala lieky a vzhľadom aj na jej prejavy po návrate z psychiatrie domov, nemôže byť predmetná zaopatrovacia zmluva, v súlade s ustanovením § 37, § 38 Občianskeho zákonníka, pretože T. W. nevedela posúdiť a pochopiť úkon, ktorý robila, keď ako prevodkyňa prevádzala majetok na žalovanú.

3. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že sporové strany sú sestry. Ich matka T. W., L. E., I. X.X.XXXX, ako prevodkyňa a žalovaná ako nadobúdateľka uzavreli zaopatrovaciu zmluvu, na základe ktorej matka previedla do vlastníctva žalovanej nehnuteľnosť zapísanú v katastri nehnuteľností pre obec Bratislava - mestská časť Vajnory, katastrálne územie Vajnory, na liste vlastníctva č. XXXX označenú ako parcela č. XXXX/X o výmere 399 m², záhrady, ďalej spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam v katastrálnom území Vajnory zapísané na liste vlastníctva č. XXXX označené ako parcela č. XXXX o výmere 310 m², zastavané plochy a nádvoria a ako parcela č. XXXX o výmere 328 m², záhrady v podiele 1. V zmysle čl. II zaopatrovacej zmluvy sa žalovaná ako nadobúdateľka nehnuteľností uvedených v článku I označenej zmluvy zaviazala, že v nadobudnutých nehnuteľnostiach, a to v dome vystavanom na parcele č. XXXX vo výmere 310 m² v podiele 1/2 - zastavané plochy bude matke doživotne poskytovať bezplatné užívanie jednej izby, kuchyne a príslušenstva, záhrady parcela č. XXXX/X vo výmere 399 m², bezplatné celodenné stravovanie a ošetrovanie počas choroby, vrátane celodenného ošetrovania v prípade úplnej imobility. Žalovaná sa zaviazala, že po smrti prevodkyne, tejto na svoje náklady vystrojí dôstojný pohreb a dá zhotoviť pomník.

4. Rozhodnutím č. X-204/08-SPI zo dňa 20.3.2008 Správa katastra pre hlavné mesto SR Bratislava opravila údaj v katastri nehnuteľností tak, že na liste vlastníctva č. XXXX, na ktorom sú evidované nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území Vajnory, pozemok registra C-KN p. č. XXXX zastavaná plocha o výmere 310 m², pozemok registra C-KN p. č. XXXX záhrada o výmere 328 m², stavba súpisné č. XXXX na pozemku p. č. XXXX, vo vlastníctve: E. K.N., L. W., I. X.X.XXXX, Z.: Z., L. XXX, O. B. /., L. E., I. XX.X.XXXX, Z.: Z., L. XX, O. B. X/X, F. G., I. XX.XX.XXXX, Z.: Z., Š. XX, O. B. X/X, L. Y., I. X.XX.XXXX, Z.: Z., L. XXX, O. B. X/X, T. W., I. X.X.XXXX, Z.: Z., L. XXX, v podiele 1/8, v časti A - majetková podstata zrušila zápis: „ - stavba s. č. XXXX na B. B. Č.. XXXX “ a k „stavbe č. XXXX na B. B. Č.. XXXX“, v časti B - vlastníka zapísala L. E., I. XX.X.XXXX, Z.: Z., L.L. XX, v podiele 1/8, titul nadobudnutia uznesenie o dedičstve DI 709/63, F. G., I. XX.X.XXXX, Z. Z., Š. XX, v podiele 1/8, titul nadobudnutia uznesenie o dedičstve DI 709/63, L. Y., I. X.X.XXXX, Z.: Z., L. XXX, v podiele 1/8, titul nadobudnutia uznesenie o dedičstve D1709/63, T. W., I. X.X.XXXX, Z.: Z., L. XXX, v podiele 5/8, titul nadobudnutia uznesenie o dedičstve DI 709/63, rozhodnutie o dedičstve D801/79. Správa katastra šetrením skonštatovala, že vyššie označenou zaopatrovacou zmluvou previedla T. W. do vlastníctva žalovanej v celosti len pozemok p. č. XXXX/X záhrada o výmere 399 m² vedený na LV č. XXXX, katastrálne územie Vajnory a celý spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/2 k celku k pozemkom p. č. XXXX zastavané plochy a nádvoria o výmere 310 m² a p. č. XXXX záhrada o výmere 328 m², vedené na LV č. XXXX k. ú. Vajnory. Predmetom prevodu nebol spoluvlastnícky podiel k rodinnému domu súpisné číslo XXXX na pozemku p. č. XXXX, a tento dom bol potom v rozpore so zaopatrovacou zmluvou chybné zapísaný do vlastníctva žalovanej. Z tohto dôvodu Správa katastra pre hlavné mesto SR Bratislavu opravila chybný zápis na LV č. XXXX k. ú. Vajnory tak, že rodinný dom súpisné číslo XXXX na pozemku p. č. XXXX zapísala na nový list vlastníctva pre vlastníkov na základe uznesenia o dedičstve D 1709/63 po poručiteľovi G. E.: L. E. v podiele 1/8, F. G. v podiele 1/8, L. Y. v podiele 1/8, T. W. v podiele 1/8 a na základe rozhodnutia o dedičstve D 801/79 po poručiteľke W. E.: T. W. v podiele 1/2, čím zosúladiť zápisy v operáte katastra nehnuteľností v zmysle listín potvrdzujúcich právo k nehnuteľnosti. Predmetné rozhodnutie Správy katastra pre hlavné mesto SR Bratislavu nadobudlo právoplatnosť dňa 8.9.2008. Odvolanie žalovanej proti tomuto rozhodnutiu Katastrálny úrad v Bratislave, rozhodnutím č. Xo 37/08-Se zo dňa 14.8.2008 zamietol a rozhodnutie Správy katastra pre hl. mesto SR Bratislavu číslo X-204/08-SPI zo dňa 20.0.2008 potvrdil. Predmetné rozhodnutie Katastrálneho úradu v Bratislave nadobudlo právoplatnosť dňa 8.9.2008. Najvyšší súd SR, rozsudkom sp. zn. I0Sžr/52/2012 zo dňa 29.4.2013 zmenil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/209/2008-59 zo dňa 7.9.2011 v znení opravného uznesenia č. k. 2S/209/2008-76 zo dňa 6.2.2012,

ktorým preskúmaval zákonnosť rozhodnutia Katastrálneho úradu v Bratislave, číslo Xo 37/08-Se zo dňa 14.8.2008 tak, že rozhodnutie žalovaného č. Xo 37/08-Se zo dňa 14.08.2008 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Predmetný rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sžr/52/2012 zo dňa 29.4.2013 nadobudol právoplatnosť dňa 3.6.2013.

5. Dňa 7.1.2005, rozhodol Okresný súd Bratislava V, uznesením č. k. Pú 2/2005-7 o prípustnosti prevzatia T. W., I. X.X.XXXX, Z. Z., L. XXX do Ústavu zdravotníckej starostlivosti, na psychiatrické oddelenie. Dôvodom prevzatia T. W. do Ústavu zdravotníckej starostlivosti bola jej psychická porucha, pri ktorej ohrozovala samu seba alebo okolie. Predmetné uznesenie súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 25.1.2005. Písomným podaním zo dňa 10.2.2005 Ústav zdravotníckej starostlivosti Okresnému súdu Bratislava V oznámil, že hospitalizácia pacientky bola dňa 8.2.2005 ukončená prepustením do domáceho liečenia. Súd uznesením zo dňa 14.2.2005, č. k. Pú 2/05-18 z dôvodu ukončenia hospitalizácie pacientky konanie o prípustnosti prevzatia a držania T. W., v zdravotníckom zariadení zastavil. Predmetné uznesenie súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 5.3.2005.

6. T. W., I. X.X.XXXX, X. XX.X.XXXX zomrela. Dedičské konanie po T. W. bolo vedené na Okresnom súde Bratislava III, pod sp. zn. 31D/3161/2005, Dnot 229/2005. Notárka JUDr. Eva Imrišová, ako súdny komisár, na základe poverenia Okresného súdu Bratislava III, vydala dňa 15.7.2014 Osvedčenie o dedičstve, podľa ktorého dedičky T. W., jej dcéry M.Í. Q., I. XX.XX.XXXX (žalobkyňa), T. M., I. XX.X.XXXX F. E. K., I. X.X.XXXX (žalovaná), uzavreli dohodu o vyporiadaní dedičstva, na základe ktorej, okrem iných nehnuteľností špecifikovaných v predmetnom Osvedčení o dedičstve, nadobudli do dedičstva aj nehnuteľnosti, ktoré sa nachádzajú v katastrálnom území Vajnory, zapísané na LV č. XXXX, parcely registra „C“, parcela č. 1XXX zastavané plochy a nádvoria 310 m², parcela č. XXXX záhrady 328 m², v 1/8-ine, na LV č. XXXX, stavby, rodinný dom súpisné číslo č. XXXX na parcele č. XXXX, v 1/8-ine, každý z dedičov v 1/3-ine, t. j. v pomere k celku každá v 1/24-ine. Predmetné Osvedčenie o dedičstve č. k. 31D/3161/2005-397, Dnot 229/2005 zo dňa 15.7.2014 nadobudlo právoplatnosť dňa 15.7.2014.

7. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 34, § 37 odsek 1, § 38 odsek 1,2 § 132 odsek 1,2, § 133 odsek 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj OZ), § 137 písmeno c/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj CSP). Poukázal na to, že zo zaopatrovacej zmluvy z 15.3.2005, jej článku II je zrejmé, že žalovaná ako nadobúdateľka nehnuteľností vyšpecifikovaných v článku I tejto zmluvy, sa zaviazala prevodkyňi (nebohej T. W., svojej matke) ... „v nadobudnutých nehnuteľnostiach, a to v dome vystavanom na parcele č. XXXX vo výmere 310 m², v podiele 1/2- zastavané plochy poskytovať doživotne bezplatné užívanie jednej izby, kuchyne a príslušenstva, záhrady parcely č. XXXX/X vo výmere 399 m², bezplatné celodenné stravovanie a ošetrovanie počas choroby vrátane celodenného ošetrovania v prípade úplnej imobility a iné“... Z tohto dojednania je zrejmé, že došlo k právne perfektnej zmluve, kde bol evidentný i samotný úmysel nebohej T. W. previesť na žalovanú okrem pozemkov aj 1/2 rodinného domu, ktorý je predmetom tohto sporu. Zo strany T. W. s poukazom práve na článok II zaopatrovacej zmluvy z 15.3.2005 bol splnený atribút pre perfektnosť právneho úkonu a to jej úmysel previesť aj 1 sporného rodinného domu. Súd prvej inštancie sa odvolal aj na právny názor vyslovený Najvyšším súdom SR, v jeho rozsudku č. k. 10Sžr/52/2012, zo dňa 29.4.2013, ktorý uviedol, že i keď obsah tejto zmluvy nebol formulovaný celkom jednoznačne, so zreteľom na okolnosti prípadu z článku II. tejto zmluvy možno vyvodiť úmysel nebohej (T. W.) previesť na svoju dcéru (žalovanú E. K.) aj svoj spoluvlastnícky podiel k rodinnému domu, čomu nasvedčuje samotná formulácia. Súd prvej inštancie ustálil, že zaopatrovacia zmluva je právne perfektným úkonom, a to práve s ohľadom na prejavovaný úmysel T. W., ktorá nechcela spornú nehnuteľnosť darovať nikomu inému ako žalovanej. Skúmanie zdravotného stavu T. W. prostredníctvom znaleckého dokazovania ku dňu uzavretia zaopatrovacej zmluvy, ktoré žiadala žalobkyňa, súd prvej inštancie vyhodnotil ako nadbytočné, pretože žalobkyňa takýto návrh predniesla až v priebehu súdneho konania, keď nevedela, či bude úspešná v dokazovaní na základe pôvodne označeného skutkového stavu. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 255 odsek 1 Civilného sporového poriadku.

8. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalobkyňa. Žalobkyňa namietala, že súd prvej inštancie nevykonal dôkaz potrebný pre zistenie rozhodujúcich skutočností, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobkyňa uviedla, že nedostatok spôsobilosti na právne úkony v jednotlivom prípade môže byť dôsledkom duševnej poruchy, pre ktorú je určitá osoba nespôsobilá len na práve urobený právny úkon. V takomto prípade sa nevyžaduje súdne rozhodnutie o obmedzení alebo pozbavení

spôsobilosti na právne úkony. Stačí dôkaz o tom, že osoba konala v duševnej poruche. Duševná porucha sa musí zistiť v súlade s poznatkami príslušných vedných disciplín (z odboru zdravotníctva, z odvetvia psychiatrie, patopsychológie a pod.) a musí sa viazať na okamih urobenia právneho úkonu. T. W., vzhľadom na diagnózu jej ochorenia, v deň keď podpisovala darovaciu zmluvu, nemohla vedieť čo podpisuje a aké to má následky. Rodina nebola o tomto jej úkone informovaná, čo potvrdila aj druhá sestra T. M., ktorá taktiež o darovaní nevedela. Preto pri úkone rozšírenia žaloby žiadala, aby súd prvej inštancie nariadil posúdenie psychického stavu T. W. v čase uzatvorenia darovacej zmluvy, teda či bola spôsobilá k takému právnomu úkonu, alebo či konala v duševnej poruche a nevedela posúdiť význam a dopad právneho úkonu, ktorý podpísala. Mohol tak urobiť len súdny znalec, po vypočutí strán sporu, pretože ak by si dala žalobkyňa urobiť súkromný znalecký posudok, tak by zdravotnícke zariadenie nemuselo umožniť súdnemu znalcovi nahliadnuť do zdravotnej karty. Hneď ako mala k dispozícii potvrdenie obvodného lekára T. W., podala v danom spore žalobný návrh, kde žiadala určiť, že celá zaopatrovacia zmluva je absolútne neplatná, pretože T. W. konala v duševnej poruche a preto všetky nehnuteľnosti, ktoré darovala žalovanej spolu s 1/2 rodinného domu, ktorý jej nedarovala, patria do dedičstva po zomrelej T. W.. Žalobkyňa nesúhlasí s vyhodnotením výsledkov dokazovania súdom prvej inštancie, keď tento súd za najdôveryhodnejší dôkaz považoval výpoveď svedkyne T. M. (sestry strán sporu), ktorá správanie žalobkyne považovala za účelové. Žalobkyňa uviedla, že pôvodne v žalobe žiadala, aby bolo určené, že nehnuteľnosť, 1/2 rodinného domu nebola zaopatrovacou zmluvou z marca 2005 darovaná žalovanej. Naďalej trvá na tom, že podľa § 31 katastrálneho zákona, aby mohol byť vklad vykonaný v katastri nehnuteľností, tak okrem iných podstatných náležitostí musí doklad, ktorým sa mení vlastníctvo nehnuteľností, obsahovať presnú špecifikáciu prevádzaných nehnuteľností. V tomto prípade v čl. I zaopatrovacej zmluvy sa špecifikujú iba pozemky, ktoré T.L. W. daruje žalovanej, a táto ich s vďakou prijíma. To znamená, že v časti, kde podľa katastrálneho zákona majú byť presne špecifikované nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom darovania sa nenachádza žiadna špecifikácia rodinného domu. Zapisovať prevod nehnuteľnosti len na základe nejakej úvahy, že čo asi darca chcel alebo myslel, nie je zákonné a najmä je to protiprávne. Z toho dôvodu žalobkyňa tvrdí, že prvoinštančný súd nesprávne právne posúdil zaopatrovaciu zmluvu, keď v napadnutom rozhodnutí uvádza, že došlo k uzatvoreniu právne perfektnéj zmluvy. Žalovaná aj svedkyňa T. M. v dedičskom konaní potvrdili, že zlý zdravotný stav T. W. vyžadoval celodennú starostlivosť. V decembri 2004 mala T. W. mozgovú príhodu a bola v nemocnici na Kramároch. Už tam bola vo veľmi zlom zdravotnom stave a keď žalobkyňa chcela, aby T. W. podpísala plnú moc, tak to chcela len z toho dôvodu, aby za ňu mohli byť vykonávané základné úkony, čo bez jej plnomocenstva nešlo. To, že T. W. bola vo veľmi zlom psychickom stave preukazuje aj to, že Okresný súd Bratislava V, uznesením č. Pú 2/2005, zo dňa 7.1.2005 rozhodol o prípustnosti jej prevzatia do Ústavu zdravotnej starostlivosti na psychiatrické oddelenie. Dôvodom prevzatia do Ústavu zdravotnej starostlivosti bolo to, že trpela psychickou poruchou, pri ktorej ohrozovala seba alebo okolie. Už týmto rozhodnutím bolo preukázané, že T. W. bola v takom zlom psychickom stave, že sama nemohla rozhodnúť o svojom liečení, ale na návrh zdravotného zariadenia musel rozhodnúť súd. Prvoinštančný súd sa týmto rozhodnutím nezaoberal a ani ho nevyhodnotil a nezaoberal sa a ani nevyhodnotil oznámenie psychiatrického oddelenia UNB, CaM Petržalka, zo dňa 16.7.2015, ktoré je pre vec samú dôležité z dôvodu, že v spojení s rozhodnutím Okresného súdu Bratislava V, z konania sp.zn. Pú 2/2005, preukazuje, že zdravotný stav T. W. bol veľmi zlý, a to najmä z dôvodu ťažkej poruchy psychických funkcií následkom poškodenia mozgu. Podľa primára psychiatrie sa jej zdravotný stav počas hospitalizácie nepodarilo zlepšiť, a preto ju prepustili do domáceho ošetrovania, kde bola kompletne odkázaná na pomoc okolia. Uvedené skutočnosti žalobkyňa v konaní uvádzala a taktiež ich uvádzala aj dcéra žalobkyne. Žalovaná, ako aj jej manžel vo svojich výpovediach tvrdili, že lieky, ktoré boli nebohej odporúčané na užívanie, prestala užívať už po týždni, od prepustenia do domáceho liečenia. Taktiež žalovaná nechodila s nebohou na kontroly k neurológovi a psychiatrovi, tak ako bolo z nemocnice odporúčané. Podľa žalovanej a jej manžela, boli s nebohou matkou iba u očného lekára a všeobecného lekára. Manžel žalovanej vypovedal, že stav nebohej, keď po týždni, čo bola prepustená z nemocnice a prestala brať lieky, ktoré jej boli predpísané sa zázračne zlepšil a už si na všetko začala spomínať. Taktiež uviedol, že celodennú starostlivosť vyžadovala nebohá iba do obdobia, čo užívala lieky predpísané a dané jej ešte z nemocnice. Potom už vraj celodennú starostlivosť nepotrebovala. Avšak žalovaná a aj sestra, T. M. počas dedičského konania tvrdili, že zdravotný stav nebohej bol taký, že do svojej smrti potrebovala celodennú starostlivosť, a dokonca takéto potvrdenie dal aj obvodný lekár T. W.. Avšak manžel žalovanej na pojednávaní uviedol, že nebohá, keď prestala po týždni jesť lieky, už nepotrebovala celodennú starostlivosť. Predmetom daného konania je to, či zdravotný stav nebohej bol v čase podpisu zaopatrovacej zmluvy takým, že rozumela a vedela, aký úkon robí a aké to má pre ňu následky. Výpoveď svedkyne T. M. nesmerovala k zdravotnému a duševnému stavom T. W. v

nemocnici a v období po návrate z nemocnice. Jej výpoveď bola o tom, ako sa správala žalobkyňa, čo robila a prečo. Výpoveď tejto svedkyne žalobkyňa hodnotí ako zaujatú, nakoľko býva v rodinnom dome, ktorý je predmetom tohto konania, spolu so žalovanou a jej rodinou. Na základe uvedeného žalobkyňa tvrdí, že prvoinštančný súd nesprávne vyhodnotil vykonané dokazovanie, nesprávne právne vyhodnotil náležitosti zaopatrovacej zmluvy v zmysle katastrálneho zákona, ale najmä nevykonal dôkaz, znalecké dokazovanie na skúmanie duševného stavu T. W. v čase uzatvárania zaopatrovacej zmluvy. Tento dôkaz je podstatný pre rozhodnutie vo veci, lebo podľa dokladov, ktoré boli založené do súdneho spisu, bolo preukázané, že jej zdravotný a najmä duševný stav bol v čase hospitalizácie zlý, nepodarilo sa ho zlepšiť a preto bola prepustená do domáceho liečenia. Žalobkyňa poukázala aj na to, že určenie absolútnej neplatnosti zaopatrovacej zmluvy žiadala preto, že keď podávala pôvodnú žalobu, tak to bolo na základe doporučenia notárky a tiež odôvodnenia rozhodnutia NS SR. Už vtedy bola presvedčená, že duševný a zdravotný stav nebohej, v čase uzatvárania zaopatrovacej zmluvy bol zlý a preto je tento úkon neplatný, ale okrem svojej výpovede a výpovede dcéry, nemala iné dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Vedela, že musí uniesť bremeno dokazovania v tom zmysle, že musí súdu preukázať, že tento zdravotný stav T. W. bol taký závažný, že súd nariadi znalecké dokazovanie. Až v dedičskom konaní, keď sama žalovaná a ich sestra tvrdili, že zdravotný stav nebohej bol taký zlý, že vyžadoval celodennú starostlivosť a založili do dedičského spisu aj potvrdenie od obvodného lekára, mohla žiadať aj o určenie, že právny úkon, ktorý urobila T. W. v marci 2005 je neplatný, lebo ho robila v duševnej poruche a nevedela čo robí. K dispozícii nemala ani rozhodnutie Okresného súdu Bratislava V z konania sp. zn. Pú 2/2005, získala ho až keď na neho poukázala žalovaná v dedičskom konaní. Žalobkyňa odvolaciemu súdu navrhla, aby rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

9. Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne uviedla, že sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie stotožňuje, považuje ho za zákonné a spravodlivé a plne podporené skutkovým stavom, ktorý vyplynul z vykonaného dokazovania v danej veci. Poukázala na to, že zápis vlastníctva žalovanej k predmetnému rodinnému domu súpisné číslo 9201 (podielu 1/2) na LV č. I 151, pre k. ú. Vajnory, postaveného na pozemku parcela č. 146 v k. ú. Vajnory, ktorý zápis správa katastra pôvodne vykonala v konaní V-1216/05 na podklade zaopatrovacej zmluvy uzavretej dňa 15.3.2005 medzi žalovanou a zosnulou matkou strán tohto konania T.Q. W., bol vykonaný v súlade so zákonom a pri jeho zápise v predmetnom vkladovom konaní neprišlo k pochybeniu katastrálneho úradu. V tejto súvislosti žalovaná na podporu svojich tvrdení odkazuje na odôvodnenie rozhodnutia NS SR vo veci sp. zn. 10 Sžr 52/2012 zo dňa 29.4.2013, s čím žalovaná spája aj prekážku res judicata. Uviedla, že žalobkyňa prevod pozemkov na žalovanú na základe spomínanej zaopatrovacej zmluvy pôvodne nielen že nespochybňovala, ale vo vzťahu k ním vyhlasovala, že ich prevod na žalovanú rešpektuje a z toho dôvodu ich ani nezahrnula do svojej pôvodnej žaloby. Údajná nespôsobilosť matky žalovanej uzatvoriť predmetnú zaopatrovaciu zmluvu a z nej plynúce nároky boli súdom prvej inštancie správne vyhodnotené ako neexistujúce, nedôvodné, nepodložené, ba dokonca boli preukázané aj čisto účelové tvrdenia žalobkyne, ktorá sa snaží všetkými silami a prostriedkami iba spochybniť a vo svoj prospech zmeniť dispozície svojej nebohej matky s časťou svojho majetku ešte počas jej života a nie náhodou sa žalobkyňa domáha žalovaných určení až po smrti svojej matky a sčasti po skončení dedičského konania po nej, hoci jej všetky uvádzané argumenty boli dávno známe už podstatne skôr.

10. Ďalšie vyjadrenia strán sporu k odvolaciemu konaniu podané neboli.

11. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v medziach uplatnených odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť. Výrok napadnutého rozsudku je vecne správny a odvolací súd ho potvrdil, avšak z iných dôvodov než sú dôvody uvedené v napadnutom rozsudku.

12. Imanentnou súčasťou každého súdneho konania je preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej alebo pasívnej, pričom súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán sporu nenamieta (podporne pozri rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2Cdo/205/2009 z 29.6.2010, nález Ústavného súdu SR, I. ÚS 407/2016 - 37 zo dňa 12.12.2017).

13. Predmetom konania v súdnej veci je určenie, že do dedičstva po poručiiteľke T. W., patria aj nehnuteľnosti, ktoré poručiiteľka počas života previedla na žalovanú, ktorá je sestrou žalobkyne.

Žalobkyňa tvrdí, že predmetný úkon T. W., ich matky, je neplatný, pretože tento úkon matka urobila v stave duševnej poruchy, ktorá ju robila pre tento úkon nespôsobilou, ako aj to, že predmetom prevodu nebol spoluvlastnícky podiel matky, v rozsahu 1 na rodinnom dome zapísaný aktuálne na LV č. XXXX, katastrálne územie Vajnory, súpisné číslo XXXX, postavený na parcele číslo XXXX.

14. Z hľadiska skutkového stavu veci vychádzal odvolací súd zo zistenia súdu prvej inštancie a pre danú vec považoval za rozhodujúce, že dedičské konanie po T. W. bolo vedené na Okresnom súde Bratislava III, pod sp. zn. 31D/3161/2005, Dnot 229/2005. Notárka JUDr. Eva Imrišová, ako súdny komisár, na základe poverenia Okresného súdu Bratislava III vydala dňa 15.7.2014 Osvedčenie o dedičstve, podľa ktorého dedičky T. W., jej dcéry M. Q., I. XX.XX.XXXX (žalobkyňa), T. M., I. XX.X.XXXX a E. K., I. X.X.XXXX (žalovaná), uzavreli dohodu o vyporiadaní dedičstva. Žiadna z dedičiek dedičstvo po poručiťelke neodmietla.

15. Vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanou ide o spor o aktíva dedičstva po poručiťelke T. W.. Predpokladom úspešnosti žaloby, že vec patrí do dedičstva po poručiťelovi z procesného hľadiska je to, že strany majú vecnú legitímáciu. Otázka vecnej legitímácie, a teda okruhu strán sporu, je daná hmotným právom, v prejednávanej veci je určená ustanovením § 460 Občianskeho zákonníka. Právna úprava prechodu dedičských práv a povinností vychádza z princípu ingerencie štátu pri nadobúdaní dedičstva. Okrem iného predpokladá aj to, že dedičstvo po poručiťelovi musí byť súdom prejednané a rozhodnuté, konanie o dedičstve začína aj bez návrhu a v konaní o dedičstve musí byť prejednaný tiež majetok, ktorý nebol známy pri pôvodnom prejednaní a rozhodnutí o dedičstve. Podľa rozhodnutia súdu o potvrdení dedičstva alebo o vyporiadaní dedičov sa dedičstvo nadobúda s účinnosťou ku dňu smrti poručiťela. Od smrti poručiťela do potvrdenia dedičstva alebo vyporiadania dedičov právoplatným rozhodnutím súdu existuje určitá neistota v tom, s akým výsledkom konanie o dedičstvo skončí, ako bude vyporiadané dedičstvo medzi viacerými dedičmi a kto z nich fakticky prevezme dedičstvo. Preto pokiaľ poručiťel zanechal viac dedičov, sú v období od smrti poručiťela až do vyporiadania dedičstva právoplatným rozhodnutím súdu považovaní za spoluvlastníkov celého majetku patriaceho do dedičstva. Z právnych úkonov, týkajúcich sa spoločných vecí alebo majetkových práv patriacich do dedičstva, sú oprávnení voči iným osobám spoločne a nerozdielne. Ich dedičský podiel vyjadruje mieru, akou sa na týchto právach a povinnostiach navzájom podieľajú, a preto majú postavenie núteného spoločenstva podľa § 78 Civilného sporového poriadku. Z tohto dôvodu sa konania o určenie, že vec patrí do dedičstva musia zúčastniť všetci dedičia ako nútení spoločníci (teda tí, ktorí by mali byť účastníkmi následného dedičského konania), pretože pozitívny výrok v súdnej veci by mohol byť záväzný len pre strany sporu (§ 228 ods. 1 CSP) a nebol by záväzný pre tých dedičov, ktorí sa tohto konania nezúčastnili. Účasť všetkých dedičov je nevyhnutná bez ohľadu na to, aký majú postoj k spornosti predmetu konania, teda či sa k spornej otázke stavajú odmietavo alebo vystupujú pasívne alebo či vôbec nevystupujú. Okruh strán sporového konania pritom vymedzuje žalobca v žalobe a ak je tento okruh určený odchylné od okruhu účastníkov dedičského konania po poručiťelovi, nemôže byť žalobe vyhovené pre nedostatok vecnej legitímácie vyplývajúcej z hmotného práva, pretože súdneho konania sa nezúčastnia všetci nútení spoločníci. Dôsledkom neúčasti, čo i len jedného z dedičských spoločníkov v konaní o určenie, že vec patrí do dedičstva po poručiťelovi, je nedostatok vecnej legitímácie.

16. Tým, že žalobkyňa neoznačila všetkých účastníkov dedičského konania ako žalovanú stranu sporu, založila formálny procesný nedostatok svojej žaloby, nedostatok vecnej legitímácie, pre ktorý musela byť žaloba zamietnutá (§ 78 CSP). Pre vec samú nie je rozhodujúce, že neoznačená dedička o spore vedela. Rovnaké podmienky a procesný postup vyplýval aj z Občianskeho súdneho poriadku, ako procesného predpisu účinného do 31.6.2016 v občiansko - právnych konaniach. K uvedenému odvolací súd ešte prednáša, že neúčasť ďalších dedičov nespadá pod poučovaciu povinnosť súdu podľa § 160 CSP. Vzhľadom na zabránenie prekvapivosti rozhodnutia odvolacieho súdu, odvolací súd v zmysle ustanovenia § 382 CSP strany sporu vyzval na vyjadrenie k aplikácii ustanovenia § 78 ods. 1, 2 a § 228 ods. 1 CSP.

17. Žalobkyňa počas odvolacieho konania žiadala predmetný procesný nedostatok zhojiť návrhom na pristúpenie dedičky T. M., narodenej XX.X.XXXX, Z. L. XXX, Bratislava do konania ako ďalšej žalovanej. Podľa ustanovenia § 378 ods. 2 CSP <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>> sa však na odvolacie konanie ustanovenia o pristúpení subjektov nepoužijú. Odvolací súd k tomu udáva, že po tom, ako súd prvej inštancie už rozhodol o veci samej, nemôže byť (z povahy veci) návrh na pristúpenie ďalšieho subjektu do konania úspešný, pretože - bez ohľadu na otázku hospodárnosti

konania, na ktorú sa žalobkyňa odvoláva, vec už nemôže byť prejednaná a rozhodnutá v rámci (skončeného) konania i voči ďalšej osobe, preto opierajúc sa o uvedené odvolací súd predmetný návrh žalobkyne nepripustil. Na margo uvedeného odvolací súd ešte prednáša, že pokiaľ bola žaloba zamietnutá pre daný formálny procesný nedostatok okruhu strán sporu, potom takéto rozhodnutie nie je rozhodnutím, ktoré by zakladalo prekážku pre novú určovaciu žalobu.

18. Z dôvodov vyššie uvedených sa odvolací súd nezaoberal odvolacími námietkami žalobkyne, pretože tieto by neboli spôsobilé zvrátiť vo výroku napadnutého rozsudku vyslovenú vecnú správnosť zamietnutia žaloby a napadnutý rozsudok po tom, ako strany sporu v zmysle § 382 CSP vyzval na vyjadrenie sa k predmetnej právnej úprave, odvolací súd postupom podľa § 387 odsek 1 CSP potvrdil.

19. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>> v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 odsek 1 CSP. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>> Žalovanej, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, priznal odvolací súd nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. V zmysle § 262 odsek 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

20. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>>).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 CSP).

(1) Dovolanie podľa § 421 odsek 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).